

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De ordinatione respectu Dei. Cap. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

S. BONAVENTURÆ

EPISCOPI CARDINALIS,
ALBANENSIS, QVONDAM
totius Ordinis Minorum Generalis
Ministri, Seraphici Doctoris Eccle-
siæ, Speculi disciplinæ ad Nouitios,

PARS SECVNDA.

PRINCIPALI huins opu-
sculi particula expedita, Secūda-
ria hæc pauca epilogat, & sup-
plet quedam, vt qualiter noui di-
scipuli Christi ad Deum, ad se,
ad proximum, & ad res etiam quas aliquando
seruare vel tractare contingit, se habeant: qui-
bus differentiarum iudiciis de sua conuersione
discernant, qualiter denique ipsi ad professio-
nem recepti se gerere debeant, vel breuiter in
aliquibus instruantur.

De ordinatione respectu Dei.

CAP. I.

ANTE omnia cor suū per puram
confessionem mūdatur, dignum
Deo habitaculum præparent: illud
excolant, illud exornent: nihil ibi
sordidum vel obscurum; nihil ibi vel ad ho-
ram residere, quòd dilecti sui oculos offendere
valeat, patiantur. Tentationes & cogitationes
malas humiliter & purè confiteri non differāt.
Veretur hostis consilium suum ingerere non
celanti. Providendum est eis, vt qui iam sunt
superni Regis milites annotati, secum omni-
no firment & statuunt, se vsque in finem ei fi-
deliter

Pura con-
fessio cor
mūdatur
Deo faciat
habitaculo
lum.

G

deliter

98 S. BON. SPEC. DISCIP.

*Psalm. 112,
106.*

*In omni-
bus prospe-
ris & ad-
uersis Deo
laudandus.*

*Intentio
actionum
omnium
feratur in
Deum.*

*Recolle-
ctio non
omittenda.*

*Mat. 6, 6
Psalm. 50, 19*

*Psalm. 5, 4
Prov. 8, 17*

*Mat. 16, 9
Psalm. 130, 9*

deliter seruituros: nec ullis ab eorum ceterationibus, tribulationibus & angustiis deinceps recessuros. Iuravi, ait Propheta, & statui, custodire iudicia iustitiae tuae. Religionem sanctam, ad quam eos Dominus sua miseratione vocavit, ferventissimo ac fidelissimo studeant amore diligere: & ei tanquam speciosissimae ac Deo dilectissimae sponsae fide inuiolabili adherere, Quaecunque sibi siue prospera siue aduersa contigerint, Deum semper deuotis efferant laudibus, ut siue cespitet siue cadat, siue aliam quamcunque molestiam seu laesionem incurrat, semper in ipsorum ore resonet diuina laus, semper vel Benedictus Deus, vel Aue Maria, vel aliquid quod ad laudem Dei pertineat, dicant. Et hoc in consuetudinem ducere studeant, nulla vnquam negligentia omittendum. Quidquid speciositatis vel delectabilitatis in creaturis inuenierint, quidquid circa statum humanae conditionis vel dispositionis acciderit, totum semper assumant in materiam laudis Dei: & de omnibus quae occurrerint, deuote studeant cogitare. In ipso suarum omnium operationum initio Dominum inuocare, & suam ad ipsum intentionem dirigere assuescant. Instent orationi frequenter, quae nouam in horto Domini plantulam fouet, prouehit & confirmat. Discant ergo vna saltem diei vel noctis hora, tempus & orium vendicare: quando ad se reuerfi, mentisque cubiculum introgressi, orent in abscondito Patrem suum, & in corde contrito & humiliato vniuersorum Domino familiariter adstent. Mane autem adstabat Propheta Domino: quia qui mane vigilauerit ad Deum, inueniet eum. Subripienda erit carnis, & si forte non semper, saepe tamen somni requies marutini: cum illa hora Christus resurrexit. Tuac est tempus allidendis ad petram par-

paruulis, mortificandæ carni, & recreando spiri-
ritui oportunum. Tunc spirituales auicula
dulcem Deo in cordis organo exhibent melo-
diam. Ad hæc & aliæ temporis & quietis oportu-
nitates quæ occurrunt, minimè negligendæ
sunt. Post horas Canonicas non statim orato-
rium exeant: sed in oratione aliquantulum
subsistetes, qualiter opus Dei peregerint cogi-
tent, an tepidè vel feruenter: & defectus si quos
ibi commiserint tunc emendè gratiæque de-
uotionis se offerant infundendæ, quam si Do-
minus dederit non repellant. Hoc autem in
omni oratione obseruent, vt quod orantes di-
cunt, ex animo semper dicant: non enim voci-
bus, sed rebus agitur apud Deum. Porro qui ad
orationem est negligens, suæ nimirum ingra-
titudinis & tepiditatis est testis. Frustra profectus
virtutum sine oratione speratur. Ad ea
igitur quæ ad cultum Dei pertinent, magno &
prompto corde acciogantur. Ad diuinum offi-
cium audito signo, statim omnibus occupa-
tionibus omissis accelerèt. Si in lectis fuerint,
statim surgant, nec vltimum aliquatenus sig-
num expectent. Oratione namque aliqua vti-
liter præuenitur officium. Qui sic ex studio
præuenit, in benedictionibus meretur dulce-
dianis, maioris deuotionis & gratiæ ad ipsius
executionem præueniri. Ecclesiam intraturi,
manus (si necesse habuerint) lauent. Vestes
maximè in die, religiosè componant; ne irre-
uerenter aut indecenter introeant aulam Dei.
In Ecclesia Deo psallentes, Creatorè suū totis
viribus cum reuerètia debita laudent. Officiū
suum in choro & extra, non perfunctoriè qui-
dem, similesque vt aiunt labijs, sed deuotè sem-
per & integrè dicere studeant; nec aliam ei oc-
cupationem admisceant. Cessent manus, oculo-
rum euagatio reprimatur: vt mens ab exte-
riori

Amb. sermo
43. & li. 5.
hexam. e.
12. proponit
auiculas
imitandas
manè sum-
mo, & ve-
spere ante
somnia
cantillan-
tes.

*Orandum
ex animo;*

*Officiū
diuinum
quàm deu-
otissimè
perfoluendū.*

*Officiū
diuinum
quàm deu-
otissimè
perfoluendū.*

riori cura penitus libera, soli valeat Deo vacare. Dies vel hora quæ negligenter officia pertransierit, nequaquam ulterius poterit reuocari: cum præsertim temporis sequentis officium, suam nihilominus diligentiam & deuotionem requirat. Nec sibi de gratuitis orationibus blandiatur, si circa necessarias quæ primo loco habendæ sunt, desidiosi extiterint. Denique iuxta sancti verbum, purè ac semper strenuè debent laudibus diuinis intendere. Purè quidem, vt dum psallunt, nihil aliud cogitèt quàm quod psallunt. Strenuè verò, vt sicut reuerenter, ita & alacriter Deo assistant. Non pigri, non somnolenti, non oscitantes, non parentet vocibus, non præscindètes verba dimidia, non integra transilientes: nō fractis & remissis vocibus muliebri quiddam, balba de narè sonantes, sed virili (vt dignum est) sonitu & affectu voces sancti Spiritus depromentes.] Reuerentiam in officio honesta corporis dispositione, quæ mentis deuotionem non mediocriter promouet, attestatur. In choro non stent in stallis suis molliter, aut quasi fractis renibus resoluti. Quando post psalmum vel hymnum sanctæ Trinitati reuerentia exhibetur, humiliter & decenter inclinent. Tunc enim tardius surgere, segniter ac difformiter inclinare, vt quando corpore quidem sufficienter demisso, vultus tamen indecenter erigitur, oculis erraticè circumlatis: imperfectè quoque ad memoriam Trinitatis, inclinationis venerationem exsoluere, quasi sit honoris differentia in personis, irreuerentiæ arguit & teporis. Etiam extra chorum stent ad officium, præterquam ad lectiones & officium mortuorum. Specialiter tamen lectionibus planè dictis (de Domina tantum exceptis) irreuerentes & pigros senouerint, si debitas Deo laudes sedendo vel iacent

Mem. ser. 47. in Cāt. in fine.

Reuerentia est opus in officio diuino.

in fine

AD NOVITIOS, PARS II. 107
facendo exsoluant, nisi necessitas evidens cogat. Si quando per viam officium dixerint, etsi non vacat continuè dum illud dicunt ab itinere quiescere, saltem ad collectam præcedentium collectivam, quando omnino tota est in Deum intentio colligenda, in vno sistat loco: imò si tempus exegerit & locus permiserit, cum reuerentia genu flectant, vt in oratione communi totum officium venerentur. Dispositio corporalis honesta, deuotionis prouocat affectum & designat. Non frustra sanctus ^{Sulpit. ep.} Martinus, oculis ac manibus in cælum semper ^{3. ad Basili-} intentus orasse describitur. ^{am sub fist.} Intrinsicos motus gestus exterior attestatur. Quamuis extra conuentum, conuentualis in omnibus disciplinæ non seruetur districtio: in omnibus tamen religiosi operibus, religionis debet vestigium relucere. Debent ergo ad opus Dei corpus honestè disponere: ad collectam & Trinitatis memoriam vel modicum inclinare, ordinem in prosequendo seruare, occupationem & interruptionem vitare. Ad Missas postpositis omnibus, tanto maiori promptitudine ac deuotione ministrent, quanto Deo ibi familiarius seruitur. Calicem & corporalia si tetigerint, reuerenter & mundissimè tractent: manusque post tactum huiusmodi antequam apponant communibus, lauent. Corpus Dominicum recepturi, antè, vt decet, ampliori confessionis, orationis, & tam à cibis quam verbis temperantiæ studio, acceptum Deo satagant hospitium præparare. Infusam autem ob tanti hospitii gratiam, reuerentiã in gratiarum actione attendant: *Non minor est virtus, quàm quarere parta tueri.*

G 3

De